

I' Aleta

Revista dels
Bordegassos
de Vilanova

Novembre 2019
Número 5
època digital

bordegassos
de VILANOVA

**TREBALLEM
JUNTS
CREIXEM
PLEGATS**

bordegassos
de VILANOVA

Olga Arnau i Sanabra
Alcaldessa de Vilanova i la Geltrú

ALCAL- DESSA

Em fa il·lusió dirigir-vos unes ratlles com a alcaldessa de la nostra ciutat. Els qui sou més veterans a la colla i els qui em coneixeu força, sabeu que durant un temps vaig ser bordegassa de camisa. De manera que comparteixo amb totes i tots vosaltres l'amor per la colla, el vincle inesborrable amb el color groc-terros.

Ara que ha acabat la temporada és moment de fer-ne balanç i penso que tinc molts motius per felicitar-vos a tota la colla. En primer lloc, pel projecte que esteu tirant endavant. Sou una colla valenta, compromesa, que viu integrada amb el dia a dia de la nostra societat i de Vilanova i la Geltrú. Sou un reflex a petita escala de la nostra societat, tan diversa i plural, i per tant també de tot allò que ens afecta com a ciutadans i ciutadanes.

En sou ben conscients, i així ho heu reflectit en l'etapa iniciada aquesta temporada 2019, amb la implicació de nous lideratges, noves formes d'encapçalar la colla i la incorporació d'una mirada més femenina. Us felicito i us encoratjo, per aquestes apostes al capdavant dels Bordegassos i per seguir reivindicant activament el paper de la dona en el fet casteller, sigui bastint construccions femenines, sigui potenciant la Comissió d'Igualtat dins la colla.

Us felicito també pel bon nivell casteller que heu sabut conservar aquesta temporada. Cal posar en valor el que significa cada castell, reconèixer-ne la complexitat, tot l'esforç que l'ha fet possible i tots els factors que permeten reproduir-lo a les places. Mantenir el nivell de 8 i arribar

a dominar la torre de 7 com ho heu fet enguany els Bordegassos, no només indica un bon treball fet, sinó que suposa una bona base per continuar avançant la temporada que ve.

El fet casteller viu una època de contrastos, en què tot just hem vist coronar castells inèdits increïbles, però alhora s'ha manifestat de forma generalitzada la dificultat que suposa mantenir la regularitat i consolidar fonaments per créixer. Davant reptes com aquests, penso que habitualment s'acaba imposant el resultat de la feina feta amb esforç, del treball col·lectiu per uns ob-

jectius compartits, de la motivació per aportar, des de cada individualitat, allò necessari per a l'èxit de totes i tots.

Aquests són els valors dels castells, que van molt més enllà de la força, l'equilibri, el valor i el seny. Bordegasses i bordegassos, senzillament, gràcies per representar-los en cada assaig i cada actuació.

Gaudiu del merescut descans i ens retrobem la temporada que ve!

L'Aleta dels Bordegassos de Vilanova

Número 5 de l'època digital
Novembre de 2019

Redacció:

Clàudia Roig
Marcel Meya
Dani Ponce
Julio Cabrera
Jordi Castañeda

Jordi Ibañez
Maite Gomà
Miquel Àngel Arnal
Esther Escalas
Unai Estévez
Jordi Llorens

Fotografies:

Maite Gomà, Yoko Ono,
Lídia Roche i d'altres.

Impressió:

Padisgraf

bordegassos
de VILANOVA

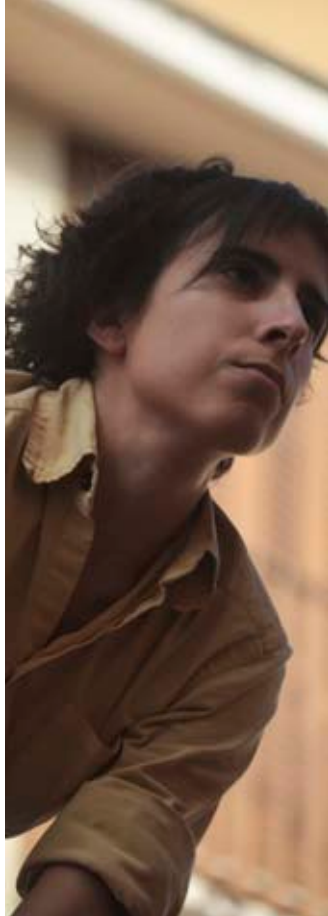

 AJUNTAMENT DE
Vilanova i la Geltrú

 Generalitat
de Catalunya

 Diputació
Barcelona

 Castells

PRESI-DENTA

Clàudia Roig

Presidenta dels Bordegassos de Vilanova

Una temporada d'aprenentatges

Durant aquest any 2019 tots els membres del projecte hem après molt i en molts sentits. Per una banda, hem constatat la gran complexitat de la colla i la diversitat de tasques que cal realitzar al llarg de la temporada. Per l'altra, en un sentit més emocional, hem copsat que cal tenir en compte tots els punts de vista per prendre les millors decisions per la colla. També ens hem adonat de la gran tasca que han realitzat les juntes anteriors i que si volem créixer com a colla cal consolidar una estructura organitzativa i mètode de treball que permeti la distribució de tasques i que es mantingui al llarg del temps. En aquest sentit vull agrair a totes les persones implicades en les tasques de la colla, ja siguin més o menys visibles o semblin més o menys rellevants, ja que totes són necessàries, i convido a cada Bordegàs i Bordegassa a apor-

tar el seu granet de sorra i d'aquesta manera anar sumant esforços per crear la colla que tots imaginem.

Quan miro enrere per fer resum de la temporada hem venen mil i una coses al cap. Només començar van arribar els quintos de nadal, el cap d'any i la loteria. La primera sensació va ser que la gestió del bar ens ocupava massa temps per poder completar les altres tasques administratives i vam iniciar les converses amb el grup "La Soca" que van finalitzar just després de carnaval amb l'acord per la gestió del bar durant 2 anys. Crec que aquest ha estat un dels encerts de la temporada, ja que a més de complir satisfactòriament amb les seves obligacions com a bar, han ajudat a dinamitzar el local social organitzant diferents activitats com tornejos de bitlles

catalanes i competicions de botifarra. Però tot té una part positiva i una negativa, en augmentar la nostra activitat social van aparèixer les queixes per soroll dels veïns i el local ens va recordar en forma de talls de llum que necessita una rehabilitació urgent. Aquest any no podíem afrontar la renovació del sistema elèctric ja que havíem adquirit el compromís de portar a terme les obres de rehabilitació de la façana. Un projecte que a mitjans de temporada ens va fer suar de valent ja que els desacords amb la veïna feien pensar que tota la feina feta fins al moment se'n podia anar en orris. Però gràcies a la serenitat i bons consells es va reconduir la situació i finalment les obres han començat el dia següent del Dia de la Colla.

Pel que fa a la temporada castellera, la primera gran activitat que vam organitzar va ser la sortida a Andorra. Tot un repte que posava a prova el treball en equip i l'organització d'una junta acabada d'estrenar i que ens va servir per posar de

relleu aquelles tasques en que calia estar més atents i seguir millorant. Vam continuar la temporada amb el cap de setmana de Sant Jordi amb la visita de la Conlloga Muixeranga de Castelló i després amb el cap de setmana de la Grallada amb els Danzantes de Tauste. Dos exemples més d'aprenentatge en quan a organització i distribució de tasques i en que vam rebre la col·laboració de tota la colla que va fer possible que els convidats es sentissin com a casa.

La temporada seguia a un ritme frenètic, el grup de whatsapp de la junta no parava i tots anàvem tant enfeinats que no teníem temps per aturar-nos ni un moment. De cop ens plantàvem a la Festa Major i fent valoració del primer tram de la temporada em vaig adonar que seria complicat portar a terme tot allò que ens havíem plantejat a l'inici, ja que el dia a dia ens prenia la major part del temps. Tot i així, en vaig fer una valoració positiva per les ganes, implicació i il·lusió de tots els membres del projecte i perquè cadascú

havia anat trobant el seu lloc a la junta i havia assumit les seves tasques i responsabilitats. A més, el cap de setmana abans de la Diada de les Neus descarregàvem el primer tres de vuit de la temporada i això ens donava aire per afrontar la diada de Festa Major, on vam descarregar la clàssica de vuit. Arrodoníem la Festa Major descarregant el primer quatre de set de dones de la nostra història i consolidant el pilar de quatre caminant del cercavila de sortida d'ofici del dia 5 d'agost. Per altra banda, com a junta hem continuat amb l'ofrena del raïm a la Mare de Déu de les Neus del dia 4 d'agost i també vam realitzar l'ofrena a l'ofici del dia 5 d'agost.

Després de les merescudes vacances d'agost que vam aprofitar per carregar piles, iniciàvem un segon tram de temporada ple de bones diades on volíem consolidar els castells descarregats per la Festa Major. Però no va ser així, una mala Diada Salvany, la suspensió de l'actuació a Roda de Ter per la pluja i l'anul·lació d'una

setmana d'assajos juntament amb la diada de l'Esperidió degut als esdeveniments polítics, ens va obligar a posar-nos les piles per solucionar conflictes, organitzar activitats per engrescar a la colla i fer un esforç extra en la difusió d'assajos i actuacions.

Poc a poc, anàvem arribant al final de la temporada i s'acostava el cap de setmana del Dia de la Colla i el Sopar de Gala. El cap de setmana del Dia de la Colla el vaig gaudir per diversos motius: un curs de seguretat i prevenció a càrrec de la comissió de la colla; l'homenatge a les dones fundadores de la colla, un acte organitzat per la comissió d'igualtat que va posar de relleu la desigualtat entre homes i dones als anys 70 però alhora que vam ser una colla pionera en la integració de la dona als castells; i la diada, tornant a ajuntar el tres i el quatre de vuit de manera molt solvent. Tot això ho vam arrodonir amb un dinar al pati del local amb èxit d'assistència que fa pensar en una bona temporada de cara a l'any vinent.

Per acabar, vull agrair el suport incondicional del Miquel Àngel Arnal i del Jordi Ibañez durant tota la temporada, sobretot en els temes institucionals i de protocol en els quals ells hi tenen sobrada experiència i nosaltres tot just comencem, que hem reafirma en el camí de la col·laboració entre juntes.

I finalment, faig una bona valoració de la temporada ja que tant administrativament com tècnicament crec que l'acabem millor que quan la vam començar. Estic convençuda que si tenim l'oportunitat de seguir, el dia a dia no se'ns farà tan feixuc i això ens facilitarà fixar-nos en detalls no sempre evidents però sí importants i així seguir treballant per engrescar a tots els sectors de la colla i fer grans castells.

**Seguim treballant,
seguim fent colla,
seguim fent grans els
Bordegassos!**

CO- CAPS DE COLLA

Dani Ponce i Marcel Meya
Co-caps de Colla
dels Bordegassos de Vilanova

La democràcia com a model

Els Bordegassos hem defensat sempre la democràcia i l'assemblarisme, fent bandera d'aquests valors com els definitoris del nostre col·lectiu.

Un aspecte fonamental de la democràcia és la riquesa de la diferència i la diversitat; no cal pensar igual ni posar-se d'acord en tot, el que cal és respectar i valorar els qui no pensen igual a un mateix/a, entenent que la diferència permet confrontar i analitzar la pròpia posició, i intentar millorar-la, contrastar-la, perfeccionar-la...

A una colla amb 48 anys d'història hi ha coses que pesen molt: persones amb influència, formes de fer i treballar molt arrelades, hàbits adquirits alhora d'assajar i actuar, i no sempre

és ben vist que això es posi en qüestió, com a mínim pot no ser ben vist per una part del col·lectiu, i aquesta part també se l'ha d'escoltar i tenir en compte, això però, mai pot suposar un bloqueig, una absència de debat. No hem de tenir mai por a debatre i a canviar si la major part de la colla així ho vol.

Prenent com a punt de partida el principi democràtic al qual fem referència a l'inici i complementant-lo amb aquell altre que diu que "no es pot fer sempre el mateix i esperar resultats diferents" podem analitzar si ens trobem allà on ens agradaria ser, si dins l'imaginari bordegàs compartim o no l'anhel i la voluntat d'anar més enllà d'on hem estat els últims 10 anys, perquè si és així hem de ser capaços d'articular una proposta

de mínims sobre la qual posar-nos d'acord, que ens representi a tothom, i que defineixi el rumb de l'entitat durant els propers anys.

Les colles castelleres, com la majoria d'entitats socials i culturals, són de qui les treballa, és a dir, el caràcter i el tarannà que les defineix, així com les accions que duen a terme són determinades per les persones que formen part activament del col·lectiu en aquell moment o època, i s'ha de respectar i valorar que hi hagi persones que dediquen i volen dedicar moltes hores a treballar i fer créixer l'entitat. És més, s'hauria d'incentivar que les persones que estan allà sempre, compromeses amb l'entitat, poguessin incidir activament en les decisions i el dia a dia i no limitar-se a votar una candidatura un cop l'any.

Podríem dir que el funcionament clàssic d'una colla petita-mitjana com la nostra es basava en que poques persones assumien molta feina i responsabilitat, i la resta de persones tan sols participaven com a castellers "rasos". Des de la nostra perspectiva aquest és un dels elements fonamentals que ha de canviar per poder créixer com a colla castellera i com a entitat social.

El que implica el dia a dia de la colla, totes les tasques, feines i responsabilitats que hi ha, són

inassumibles per un grup reduït de persones, necessitem que tota la colla, o una part important d'ella, s'impliqui en les feines quotidianes més enllà de venir a assajos i actuacions:

- Necessitem un equip tècnic nombrós i organitzat.
- Un equip administratiu il·lusionat en construir un futur a llarg plaç.
- Un equip social amb bon lideratge i un equip humà potent que pugui pensar i dur a terme activitats socials atractives que cohesionin i facin créixer el col·lectiu.
- Un equip d'imatge i comunicació que ajudi a dur els Bordegassos més enllà de les nostres fronteres habituals, tenint una presència destacada a la xarxes socials i a l'àmbit mediàtic local.
- Hem de ser atractius i obrir-nos a la ciutat. Fomentant la participació d'altres entitats en els grans esdeveniments, actuacions i assajos dels Bordegassos.
- Necessitem un equip sanitari amb persones implicades i formades que ens permeti afrontar situacions imprevistes que requereixin d'una intervenció ràpida.

– Hem de repensar el nostre local social i millorar les possibilitats de l'espai d'assaig.

I moltes coses més... Necessitem mans i persones compromeses en molts fronts diferents. I cadascú, amb les seves habilitats i disponibilitat, podria aportar el seu granet de sorra. Tot això és molt important i per aquest motiu agraiem immensament a totes les persones que treballen i inverteixen tantes hores cada setmana en tirar endavant la colla.

Ningú està obligat a res, cadascú arriba allà on pot i on vol, simplement plantegem fer una reflexió col·lectiva sobre les possibilitats de futur que s'obren si tots ens impliquem una mica més i sobretot si som capaços, tot i les nostres diferències i opinions, de remar en la mateixa direcció. Construir una proposta de futur des de la crítica constructiva i des del treball en comú. Tenim un potencial immens i estem plenament capacitats per igualar o superar la millor etapa de la nostra història, però només ho farem posant-nos d'acord en el què i en el com. La nostra voluntat i predisposició per fer-ho sempre hi serà al cent per cent.

Volem fer un especial agraïment a totes les persones que han passat pel local aquest any, a les

que hi són sempre, a les que venen de tant en tant i a les que només venen en dies puntuals, tots i totes vosaltres sou imprescindibles per poder desenvolupar amb èxit la nostra activitat. La grandesa dels castells és que tothom hi té un lloc i cadascú aporta el que vol i pot.

Acumulem un any d'experiència que ens ha permès trobar-nos en el càrrec, equivocar-nos moltes vegades i intentar aprendre dels errors. Encaminar un projecte a la pràctica perquè cada cop s'apropi més a la teoria. Han quedat moltes coses al tinter però alhora hem assentat unes bases molt bones amb uns troncs molt treballats, canalla preparada i nombrosa i una bona feina a nivell de pinyes que ens permet afrontar un segon any amb el repte i la il·lusió de collir els fruits de tot el que hem llaurat aquest any que s'acaba.

Moltes gràcies a totes
i a tots per fer possible
aquesta gran colla

Visca els
Bordegassos!!

Els Xiquets de Vilanova, una colla local del 1919

Jordi Castañeda

Sí.

Ara fa 100 anys un grup de vilanovins van tirar endavant petites construccions castelleres, en el què suposa la primera colla mínimament formal de castellers vilanovins. La nostra ciutat té documentada una llarga tradició en acollir actuacions castelleres. Ja al segle XIX, amb les colles dels Xiquets de Valls, i al llarg del segle XX amb colles vallenques i els històrics Nens del Vendrell.

A Vilanova, l'any 1852 es va fer el tercer castell de nou pisos de la història (una rajola -que caldria rehabilitar- ho recorda a l'actual Plaça de Pau Casals), es va mantenir una constància molt significativa en la contractació de colles castelleres (cosa que indica el gust pels castells a Vilanova) i apareixen notícies esporàdiques de grups de joves que intenten fer castells en festes puntuals. Finalment, l'any 1972 apareixen els Bordegassos, però no podem obviar tot aquest pòsit anterior.

Tal com ha investigat l'historiador Xavier Güell, el projecte més seriós de colla vilanovina de castells es materialitza l'any 1919. És ben cert que hi ha informacions puntuals que podrien fer pensar en alguns altres intents, però l'any 1919 i 1920 és el projecte amb més dades que certificarien aquesta primera "colla" de Xiquets... de Vilanova. Xavier Güell té un blog a Internet que és un tresor (<https://balldexiquetsdevalls.wordpress.com/>), però a més va participar en la I Jornada castellera del Garraf-Penedès, organitzada pels Bordegassos l'any 1996 i va presentar la ponència més documentada sobre aquells "Xiquets de Vilanova" dels anys 1919-1920. En aquella ponència es feia un repàs dels antecedents castellers de Vilanova al segle XIX, tant des del punt de vista de contractació de colles forànies com algunes notícies d'intents de fer castells per part de vilanovins. És el periòdic *El Vilanoví* qui parla específicament de "Xiquets de Vilanova" per la Festa major

El Diario de Villanueva recull el que semblen torres improvisades en dies festius, per part de vilanovins

Els aficionats vilanovins a fer castells es veien amb cor d'executar-ne en festivitats concretes, com la Festa Major de la Geltrú

El Vilanoví menciona específicament la formació dels Xiquets de Vilanova

El Vilanoví recull els espatats que haurien fet els Xiquets de Vilanova a la Geltrú

del 1919. Els historiadors acrediten aquesta capçalera com una font fiable i, a més, reitera l'expressió "Xiquets de Vilanova". Més enllà d'aquestes publicacions del 1919, l'any 1920 hi tornem a trobar pistes. Concretament, al voltant de la Festa Major de la Geltrú del 1920 i de la inauguració de la reforma del castell de la Geltrú. Concretament, hi ha notícies tant d'*El Vilanoví* com del *Diario de Villanueva* que certifiquen que aquests esdeveniments van reunir tota Vilanova per celebrar-los. Posats en aquest context, existeix una fotografia d'una construcció a la Plaça del Pou que es vincula a aquesta celebració i també disposem d'una imatge de la inauguració del Castell amb un nen enfilat al lloc on les cròniques indiquen que els "Xiquets" hi haurien fet un "espatat".

Així doncs, tenim repetides aparicions en la premsa de l'època, tant en format escrit com fins i tot amb alguna imatge, però encara ens falta un tercer aval per a la tesi de l'existència d'aquesta colla del 1919-20: el testimoni oral. I aquí és on els Bordegassos hi tenen un paper fonamental, ja que (involuntàriament) van propiciar-lo. Com va passar? Doncs resulta que la nostra colla castellera va anar a presentar-se a l'Ajuntament de l'època (1972) i van ser rebuts per Josep Serra i Alsina, conegut popularment pel seu personatge de *Lalo* a la ràdio local. Serra era la persona que muntava la Festa Major de l'època, tenia molt bona relació amb els Nens del Vendrell (la gran colla del moment, en disputa amb la Colla Vella dels Xiquets de Valls) i és qui va atendre Josep Maria Porta, que realitzava les funcions de Relacions públiques en els principis dels Bordegassos. Quan Porta li comenta l'existència de la colla castellera, Serra li fa saber que no era la primera a la ciutat, perquè indica que ell mateix (Josep Serra) pujava amb una colla local del 1919. D'aquesta conversa també n'hauria sorgit la informació que es tractava d'una colla amb una presència important de persones que es dedicaven a la petita indústria terrissaire del moment. Segons apunten algunes fonts, aquests terrissaires fins i tot vestirien d'un color marronós que s'assimilava al posterior dels Bordegassos. Bé, en tot cas, "se non è

vero, è ben trovato". Altres tesis també parlen d'una participació notable de treballadors de Pirelli en aquesta colla...

Sigui com sigui, ja tenim una data concreta (1919-20), amb presència reiterada a premsa escrita, imatges i un testimoni oral. A això, cal afegir-li l'existència d'un substrat local de persones que ajudaven les colles forànies quan venien a fer castells (testificat per publicacions i testimonis orals) i que fins i tot havien fet puntuals construccions en festivitats (de forma més o menys espontània i amb escàs èxit, segons cròniques del moment). Per tant, és ben possible que aquell 1919-20, si no venien colles de fora, un grup de vilanovins s'atrevís a fer el pas en forma de Xiquets de Vilanova. Per què no va anar més enllà aquesta experiència castellera del 1919-20? No ho sabem del cert, però els anys 20 són anys de Decadència castellera, d'entrada de nous "esports" que captaven l'atenció del públic. A més, l'any 1926 es funden els Nens del Vendrell, s'inicia la revifalla i ja es documenten actuacions castelleres rellevants als anys 30, a més de tornar a constatar la presència de vilanovins ajudant les colles forànies. Pel camí, algunes imatges de castells a la platja ens acrediten que a Vilanova continuava agradant de fer torres humanes. Tot un camí històric que, finalment, es materialitzaria en els Bordegassos l'any 1972.

A les portes dels 50 anys dels Bordegassos, penso que és bo tenir clar que som l'experiència castellera més rellevant i constant de la ciutat, però que en certa mesura també som hereus d'un gust pels castells que es remunta a fa més de 100 anys. Altres ciutats han sabut vendre's molt millor que nosaltres per fer-se un nom rellevant en la castellística, acreditant fites força equiparables a les que nosaltres tenim. Què hi farem! Aquesta poca autoestima deu formar part del nostre esperit carnavalesc, volàtil, *vinagrera*...

Sigui com sigui, el cert és que d'aquesta efemèride centenària tan sols se n'ha parlat en un article al programa d'actes de la Festa

Major d'enguany i en una xerrada que vam organitzar els Bordegassos. Aquest nou article que teniu a les mans, per tant, és la segona vegada que se'n deixa constància escrita aquest 2019. En definitiva, un trist vagatge d'un centenari que hauria d'haver estat molt més gran. Malgrat el coneixement d'aquest centenari, l'Ajuntament no ha mogut ni un dit per fer-ne un mínim de difusió. A Vilanova, per sort, tenim entitats com els Bordegassos que no ens resignem a l'oblit i tirem endavant uns mínims recordatoris. Senzills, però dignes, amb la intenció de reivindicar que aquesta ciutat és una de les principals poblacions dins del món casteller. Per això, vam fer la taula rodona del 30 de juliol, on vam repassar les dades de la premsa, vam veure fotografies i

vam poder contrastar versions d'aquella colla del 1919 amb testimonis orals i familiars que ens van confirmar totes les pistes que havíem anat posant sobre la taula.

Acabo aquest article de la mateixa manera com vam acabar aquella xerrada de l'estiu, amb el fragment d'un poema de Josep Massana i Tortosa sobre la Festa Major. A veure si aquests versos ens animen a apujar-nos l'autoestima vilanovina i percebem, des de totes bandes, que tenim una ciutat amb un patrimoni casteller molt més gran del què ens pensem. Aquí va un text que el nostre president Miquel Àngel Arnal va tenir l'encert de reproduir en una edició de punts de llibre en motiu de la Festa Major d'enguany:

La Festa Major (Fragment)

Bon xich avants de dinar,
 Al bell punt de mitj-diada,
 Quan del Temple sortirà
 Macers, regidors y batlle,
 Faréu vía, boy jolius
 Y algreoys, vers á la plaça,
 L'animació qu'hi veuréu
 Dificilment pot contarse.
 Al redoblar los timbals
 Y al primer piulet de gralles,
 Començarà lo "castell",
 Y'ls "Xiquets" ¡vinga enfilarse!
 Si per cas aguanta ferm,
 Renaix arreu l'entusiasme;
 Mes, si cau, ¡Quina tristor!
 ¡Fa feresa! ¡esglaya l'ánima!
 ¡Mare de Deu de les Neus;
 Serveulos de cap desgracia!

Josep Massana i Tortosa
 Vilanova, vigília de les Neus de 19011

La imatge que il·lustra el reportatge sobre els Bordegassos seria una construcció dels Xiquets de Vilanova del 1920 a la Plaça del Pou

Brigada
de la Festa M
del 17 de

5

La Comissió d'Igualtat

Esther Escalas

Comissió d'Igualtat

Tot va començar l'any passat. La Coordinadora de Colles Castelleres de Catalunya va promoure la creació d'una comissió a totes les colles on es treballés per la igualtat de drets i oportunitats de tots i totes les membres integrants. Així va ser com els Bordegassos de Vilanova, amb moltes ganes i amb una mentalitat oberta, lluitadora i inclusiva, donava inici a un camí on l'objectiu era i és treballar per visibilitzar a aquesta part de la societat que moltes vegades, malauradament, ho necessita.

Dones, nenes, mares, filles, germanes, amigues, castelleres o no, totes sabem que a la societat no ho hem tingut ni ho tenim fàcil. Això, en petita escala, es reproduïx a les colles castelleres.

Mirem enrere: 1972. Any en què un grup de persones (homes i dones) amb ganes de fer activitats i gaudir del seu temps lliure, crearen la

nostra colla i començaren a fer castells. Era una època complicada on el paper de la dona no era gaire rellevant en quasi tots els àmbits. Ni tan sols era "pensable" que poguessin fer castells.

Els amb pantalons blancs, elles amb texans però tots i totes amb la mateixa camisa que, per casualitats d'aquesta vida irònica, va haver de ser de color groc, groc terròs.

Avui el color de la nostra camisa ens ha fet més visibles. La societat a la qual vivim, encara sotmesa a injustícies i situacions de desigualtats, plena de reivindicacions socials i comportaments inacceptables, ens ha fet desembocar a la creació de la Comissió d'Igualtat i el seu Punt Lila. Tot just es va iniciar el juliol del 2018 i des de llavors s'ha anat reforçant amb més membres, un equip de treball que tira endavant petits projectes i que ens serveix a totes i tots com

aprenentatge per a la construcció d'una societat millor. Dins d'aquest equip comptem amb la Clàudia Roig, que és la primera dona presidenta dels Bordegassos.

La Comissió d'Igualtat és força, equilibri, valor i seny tal com diu el lema casteller.

Força, no és la força física, sinó la força de voluntat amb la qual treballem per a fer possible una societat millor.

Equilibri, és el que cerquem perquè les dones i els homes tinguem les mateixes oportunitats i aconseguim aquesta igualtat que ens fa més persones.

Valor, el valor d'afrontar canvis i ser capaces i capaços de fer les coses d'una manera diferent, avançant junts cap a les nostres fites.

Seny, tan important per saber on volem dirigir-nos sense oblidar d'on venim i el camí que hem hagut de fer.

Aquest any ha estat un any ple d'experiències i ténim la satisfacció d'haver fet coses importants com:

- Portar a plaça el primer **4d7 de dones** que ha fet la nostra colla i **pilar de dones** a moltes diades castelleres i diferents actes de reivindicació.
- Contactar amb les **dones fundadores** portant a terme un treball de recerca d'informació i fer un **homenatge** a aquelles primeres dones que van formar part dels inicis de la colla i obriren pas a la resta dins d'aquest món que, fins llavors, era d'homes. Amb els anys van aconseguir canviar els texans pels pantalons blancs i van ser pioneres en pujar als castells,

cosa que més endavant es va valorar molt per la disminució de pes a les construccions.

- Ser protagonistes al programa de TV3 “**Obrint plaça**” que ens va contactar per a visibilitzar el paper de la dona dins del món casteller. Es va entrevistar a la primera dona cap de colla de la història, la **Montse Albà**, que, com no podia ser d'altra manera, és bordegassa. Va ser important per nosaltres, justament ser la colla triada per fer aquest programa on vam poder parlar obertament i fer proves del nostre castell de dones i 2pd4.
- Fer un **curs d'autodefensa** i destinar els seus beneficis a una causa solidària.
- Treballar en el disseny d'unes bosses que, a més del logo del Punt Lila, portessin les pa-

raules que ens defineixen. **Jo, lliure, castellera i empoderada.**

En definitiva, ha estat gratificant, enriquidor i positiu el balanç d'aquest primer any.

De cara a la temporada 2020, els objectius principals seran la creació d'un **protocol d'actuació** en cas d'agressió, assetjament i discriminació i la creació d'un arxiu digital de les dones bordegasses.

40 anys del primer Quatre de Vuit carregat (20/10/1979)

Jordi Ibàñez

El 28 d'octubre del 1979 els Bordegassos carregàvem el nostre primer Quatre de vuit . En aquella època no es feien pas tants Castells de vuit com ara, i va ser una fita realment extraordinària. Aquella temporada només van fer castells de vuit la Colla Joves Xiquets de Valls, els Castellers de Vilafranca i la Colla Vella dels Xiquets de Valls, a part dels Bordegassos. El castell més important d'aquell any va ser un cinc de vuit carregat de la Joves de Valls, i només es van descarregar , un tres de vuit, una torre de vuit amb folre i nou quatres de vuit. Aquestes xifres donen encara més brillantor a aquella gesta bordegassa.

20 anys del primer Tres de Nou amb Folre carregat (01/08/1999)

Jordi Ibàñez

El primer d'agost del 1999 els Bordegassos ens vam convertir en colla de nou . Vàrem carregar el nostre primer tres de nou amb folre en una històrica diada on també vam aconseguir descarregar el cinc de vuit, el quatre de vuit amb l'agulla i el pilar de set amb folre. Encara avui, aquella actuació es manté com la millor que mai hem fet els Bordegassos. Dirigits per un extraordinari Cap de Colla, el Pere Guinovart, vam arrodonir una temporada de somni.

La Façana, un treball en equip

Jordi Ibáñez i Miquel Àngel Arnal

La nostra presidenta ens va demanar si podíem fer un article per L'Aleta. Tot seguit li vam preguntar: sobre què?. “Hem pensat que el podríeu fer sobre la façana”, ens va dir. Vam comentar-li que això era un tema molt tècnic i que poca cosa podríem explicar nosaltres. També ens va semblar que massa interès en llegir-lo no hi hauria... però tot i així vam agafar el compromís de fer l'article.

Poc a poc, vam anar pensant que potser seria interessant comentar punts que ens podrien servir per demostrar que el treball en equip ens portar a assolir objectius, encara que en un principi no els vèiem gens fàcils.

Ens va semblar que podria ser d'utilitat per encarar futurs objectius de la Colla.

Aquest projecte es comença a gestar l'any 2015 i ha estat present en els programes i els objectius de les tres últimes juntes. És ara, després

de cinc anys de treball, diferents assemblees, canvis en els pressupostos i mil retocs de la idea original, que podrem veure per fi el resultat final.

Si ens hi fixem, aquest projecte ens mostra una manera de treballar que hauria de servir d'exemple per a futures directives. Cap interès particular i un únic propòsit, el de dur a terme un projecte ben definit i estructurat, sense deixar res a la improvisació. Això és el que s'ha fet, amb l'esforç de totes les persones que d'una manera o altre han col·laborant en l'equip de treball.

Han sigut necessaris cinc anys per arribar fins aquí. Hem hagut de traspasar-nos la informació i seure plegats moltes hores, però mai s'ha trencat el lligam i el desig de tirar endavant. Era un projecte de la Colla i per la Colla, això és el punt essencial que ens ha unit per arribar fins al final. No hem començat cada any de zero, s'ha continuat, s'han fet uns traspassos d'informació exemplars en les feines administratives i tam-

bé de control. El projecte i els diversos pressupostos han acompanyant sempre les diferents juntes. Cadascú hi ha aportat els seus coneixements i ha suggerit els canvis necessaris.

Per a fer-ho possible, s'han definit uns objectius clars. Hem planificat els passos a seguir, i ens hem realimentat de tot allò que era necessari per continuar cap el nostre objectiu final. Hem sigut molt crítics amb tot allò que no fèiem bé i hem cedit quan ha sigut necessari, sempre en benefici de la Colla.

Per això ha fet falta un gran equip i una excel·lent comunicació entre juntes d'unes idees probablement molt diferents. I és que de vegades no n'hi ha prou amb una sola temporada ni amb una sola Junta, es necessita més temps. Però això no ha de ser cap problema, s'han de sumar esforços per arribar a l'objectiu.

Així ho hem fet amb la façana i creiem que així cal fer-ho tot el que faci referència a la Colla . Només d'aquesta manera arribarem a fer tot el que ens proposem.

No deixem de somniar, però per transformar els somnis en realitat ens fan falta equips de categoria i grans projectes.

Ens hem trobat molts problemes abans d'arribar fins aquí, de vegades fins i tot ens ha faltat ben poc per deixar-ho córrer. Però quan una persona és desanimava, un altre amb més força aportava un nou camí per ajudar l'equip a continuar. Quan no en sabíem prou, buscàvem ajuda allà on fos, i això ens ha ajudat a arribar fins el final.

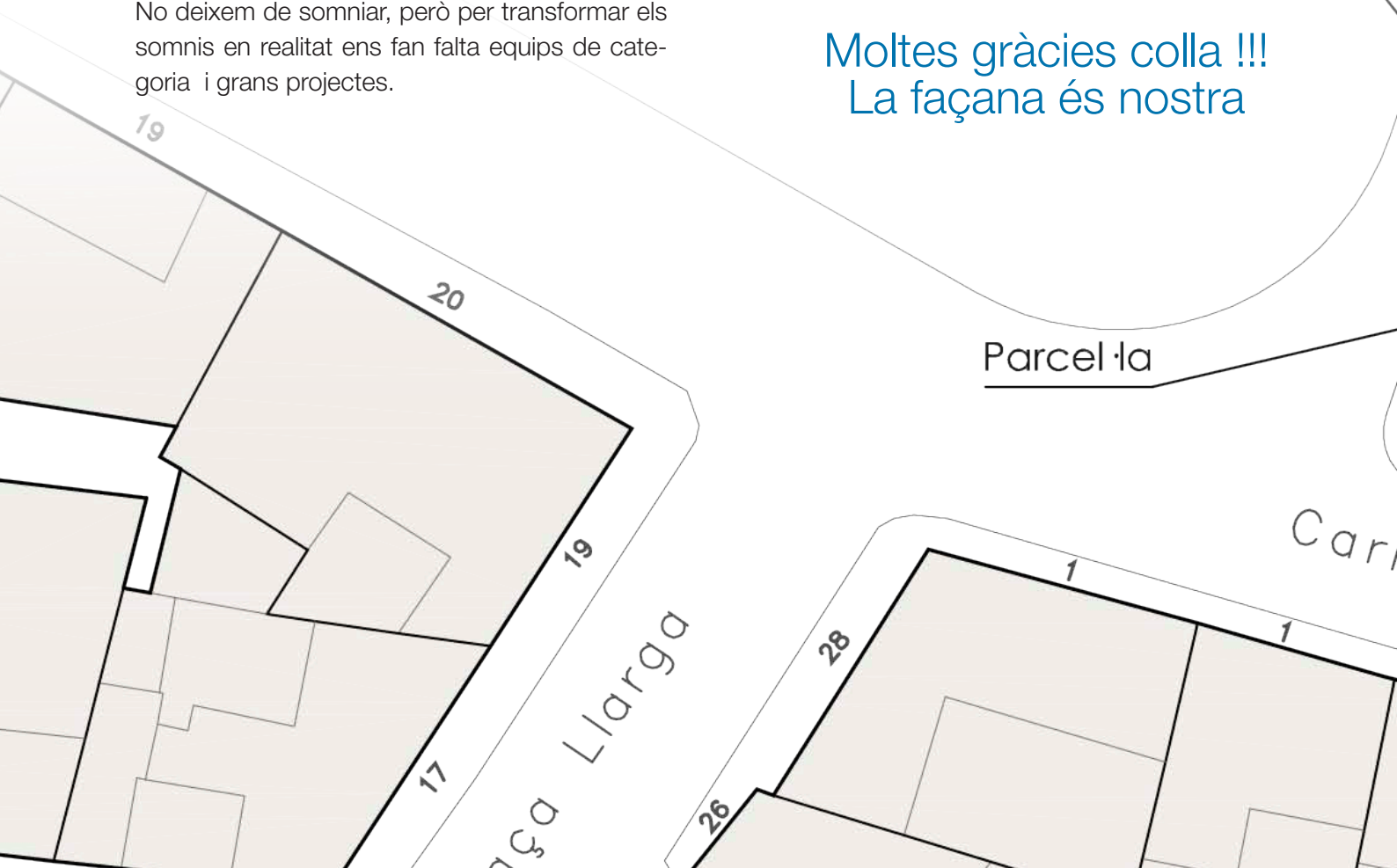
Moltes reunions, treballs amb els tècnics, pressupostos, tramitacions de subvencions i també desesperació i nervis en algun moment, però pas a pas tot ha anat prenent forma i l'objectiu ha començat a albirar-se en l'horitzó .

I sí , ara podrem gaudir d'una façana que ens demostra que quan treballem amb un objectiu clar i treballant en equip, sempre, sempre ens porta a millorar com a col·lectiu.

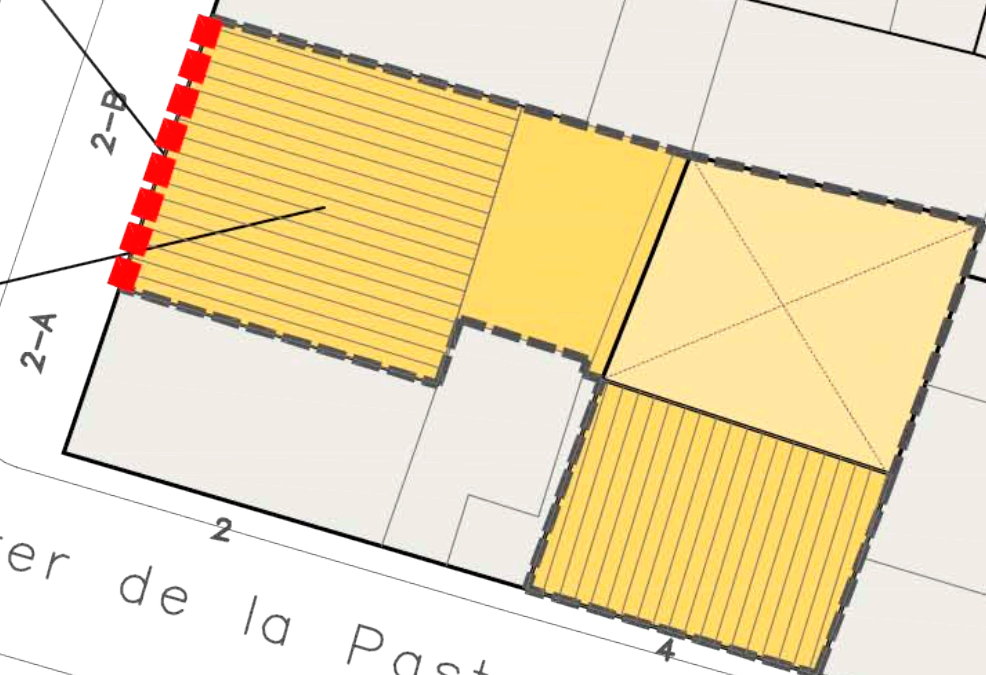
Moltes persones han treballat en aquest projecte però no seria just si no féssim un agraïment molt especial a la Carolina Orriols i al Carles Orriols, que tant ens han ajudat per arribar fins aquí. També, al Pere Gassó que ha estat el nexa d'unió entre totes. Moltes Gràcies.

I ara no ens aturem aquí, comencem altres projectes, només hem d'unir esforços i entre tots encarar els nous reptes.

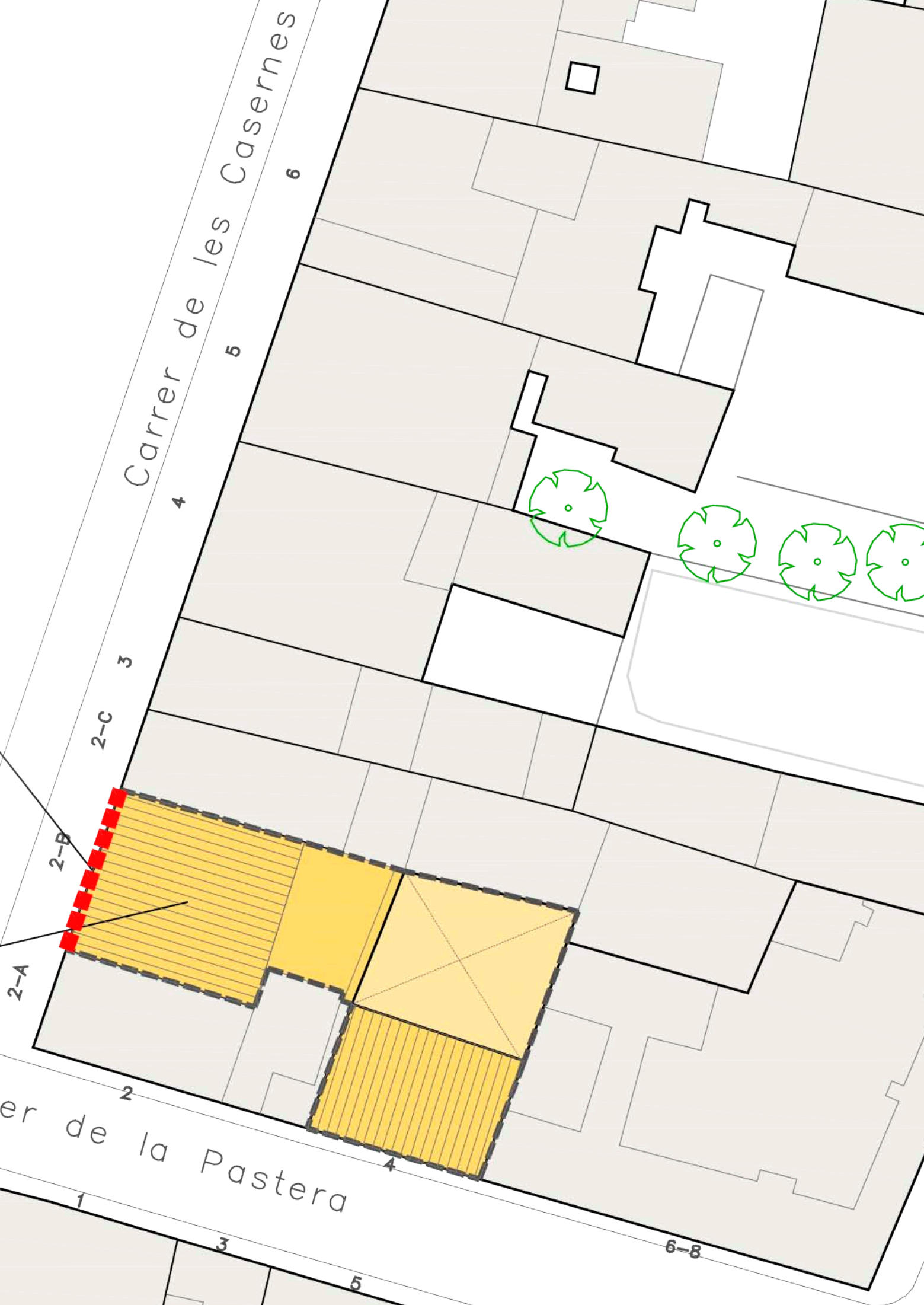
**Moltes gràcies colla !!!
La façana és nostra**

Carrer de les Casernes

Carrer de la Pastera

Els debats del món casteller

Unai Estévez

Al món casteller es creen debats, aquesta temporada n'han sorgit molts i en aquest article de l'aleta en faig un resum.

Els 4 de 9 amb folre desmuntats durant els primers mesos d'estiu

A principis de temporada es parlava molt del 4d9f i les dificultats per assolir-lo, de fet, durant els mesos de juny i juliol va quedar en desmuntat més vegades que descarregat. I sobretot, els mitjans de comunicació en van parlar molt. Jo hi vaig trobar una explicació, els quatres tant amb folre com amb folre i manilles són més difícils que els tresos. En canvi, en els castells nets es sovintegen més els quatres que els tresos. Per arribar a aquesta conclusió he investigat les dades des de l'any 1926 fins a l'actualitat i mostren que s'han descarregat més 3d9f que 4d9f i més 3d10fm que 4d10fm, en canvi, s'han descarregat més 4d9sf que 3d9sf, igual passa amb els castells de vuit pisos, s'han descarregat més 4d8 que 3d8.

Els intents desmuntats

Aquest tema va relacionat amb l'anterior. Perquè s'han desmuntat tants castells aquesta temporada? De fet, s'han deixat carregats menys castells que desmuntats. La meua conclusió és que les colles no volen caure tant per seguretat, com per no tenir baixes per les següents actuacions o que la canalla agafi por i es faci enrere i això, les colles, cada cop ho tenen més en compte i així ho treballen.

Els castells emmanillats i els castells nets

Aquest any, amb el canvi de la taula de puntuacions del concurs 2020, es valoren més els cas-

tells emmanillats que els castells nets, però en canvi, l'any 2018 era al contrari. No puc dir quin és més difícil o més fàcil. La meua impressió és que als castells nets necessites gent de tronc amb la tècnica i resistència per aguantar el castell, en canvi, als castells emmanillats necessites molta gent que et pugui fer la pinya, el folre i les manilles per poder aguantar un 3d7net o un 4d7net a dalt.

La falta d'efectius a plaça i a assaig

Aquest tema ens ha afectat a nosaltres com a colla i qui millor per parlar d'aquest tema que un dels caps de colla? He parlat amb Marcel Meya, un dels dos co-caps de colla de la temporada 2019.

Unai: Aquest any s'ha creat un debat al món casteller, el de la falta d'efectius a plaça i a assaig, us ha afectat com a colla i com a tècnica?

Marcel: Sí, ens ha afectat. Crec que aquest any el món casteller està patint una davallada de castellers als assajos i a les places. Això ens genera una limitació molt important perquè a partir d'una sèrie de castells necessites un volum de gent més gran i els bordegassos estem en aquest punt de la gamma de castells. La limitació ja es quantitativa, perquè si haguéssim estat més castellers als assajos i actuacions ens podríem haver plantejat la torre folrada, sabent que la torre de set es la millor que hem tingut en molts anys. I si haguéssim tingut unes 150 persones a tots els assajos, tindríem unes soques i folres suficientment fortes per aguantar la torre de set que tenim allà dalt. I si ens volem plantejar fer proves de 3d9f, necessitem un mínim de 300 persones per poder-la plantejar.

Unai: On s'ha notat més aquest problema, a plaça o a assaig?

Marcel: La falta de gent s'ha notat tant a plaça com a assaig, a assaig volíem començar a tocar proves de futur o proves més properes però per falta de gent no hem pogut. Hi ha hagut dies que no hem pogut portar a plaça castells com el 7 o 5 de 7 pel poc gruix de gent a pinyes i a tronc. I aquestes coses les hauríem de revertir.

La conclusió que trec de les paraules del Marcel és que ens hauria agradat a tots, tant castellers com tècnica, fer castells més grans i poder tocar proves de futur però per la falta d'efectius no hem pogut fer proves a assaig.

Aquest any s'han creat molts debats i espero que durant la temporada 2020 no patim tant amb aquests temes.

Bordegassos 1972 - 2019, un compromís coherent

Jordi Castañeda

Els castells d'aquestes darreres temporades han conviscut amb moments d'una alta reivindicació política nacional. Evidentment, no cal tenir cap posicionament polític per formar part d'una colla, però sí que és cert que bona part de les persones que integren la colla tenen un posicionament polític. El fet d'agrupar-se per treballar en comú, patir i suar, riure i enfadar-se, reunir-se i viatjar plegats comporta un cert grau de compromís i la necessitat de veure que t'has d'entendre amb aquell amb qui mai no coincidiries a Vilanova si no féssiu castells junts. Aquesta necessitat absoluta de sumar per anar superant-se convida al debat, a l'argumentació i al consens com en poques altres activitats.

En aquests temps que vivim, penso que els Bordegassos de Vilanova hem sabut ser coherents amb la trajectòria històrica de la colla d'estar al costat de les principals reivindicacions nacionals o socials que la societat vilanovina o catalana ha posat a debat. Els Bordegas-

sos no han defugit mai el seu posicionament a favor dels drets i les llibertats democràtiques del poble de Catalunya. És ben conegut que molts Bordegassos de la primera fornada van acabar tenint responsabilitats polítiques públiques. Sense anar més lluny i per no deixar-nos a ningú, tan sols mencionarem que dos alcaldes de Vilanova van vestir de groc terrós: Esteve Orriols i Sixte Moral. És evident que crear una colla castellera a Vilanova, l'any 1972 ja tenia un component polític rellevant, ja volia aportar alguna cosa a una societat que es volia canviar.

Molts recordareu aquell primer 4 de 8 carregat, l'any 1979 amb una senyera al balcó de l'Ajuntament on s'hi llegia "Sí a l'Estatut". De fet, jo sempre recordava que l'Estatut era del 1979 per aquella fotografia. Abans d'arribar a votar aquell Estatut, però, hi havia hagut força campanya sota el lema "Llibertat, Amnistia i Estatut d'Autonomia".

Al llibre *Els Bordegassos de Vilanova. 10 anys de castells i altres coses*, Sixte Moral i Xavier Capdevila (autors de la majoria dels textos) recorden alguns dels capítols d'aquell compromís polític de la colla, en aquells convulsos anys setanta. Concretament, en aquest llibre que esmentàvem, editat l'any 1982, s'hi llegeix:

“Durant la vigília de la Festa Major (del 1976) succeí un fet que deixà ben palès quina era l'actitud inequívoca dels Bordegassos i el seu tarannà. A baix a mar, durant el castell de foc, hom llançà octavetes, llavors clandestines, explicant els fets que succeïren a la ciutat el dia de la presentació de la Marxa de la Llibertat que aquell estiu recorria les contrades dels PP.CC. reclamant la Llibertat, Amnistia i l'Estatut d'Autonomia. Els dos joves que les havien llançades van ésser detinguts per la Guàrdia Civil. Al córrer la notícia molta gent s'aplegà a la Plaça de la Vila per tal de gestionar la posada en llibertat dels dos detinguts. En una de les vegades que hom parlà amb les autoritats es deixà ben clar que els Bordegassos de Vilanova no actuarien l'endemà, a la plaça i que

procuràriem que els altres balls seguissin la nostra actitud. Els joves detinguts foren alliberats aquella mateixa nit i a l'endemà l'actuació fou normal.

Un bordegàs, en Víctor Capdet, fou detingut també a conseqüència de la Marxa de la Llibertat a El Vendrell. Restà un parell de dies detingut i fou alliberat just per poder arribar a l'actuació que la colla feia a Igualada. Allí en Víctor rebé l'homenatge de la colla”.

Per si m'equivocava en la meva percepció de la colla, vaig anar a rescatar la memòria precisament del Víctor Capdet, que va ser cap de colla nostre del 1990 al 1995 (quan aquest càrrec equivalia al de President), però que no va fer cap pas a la política amb càrrecs o representació de partits. Ell recorda amb emoció aquell diumenge a Igualada: “Era el 1976 i hi havia la Marxa per la Llibertat. Jo em vaig afegir al Vendrell a la columna Abat Escarré, però al mateix Vendrell ja ens van agafar a cinc. Vam estar uns dies detinguts i és cert que quan vaig sortir teníem actuació a Igualada i hi vaig anar. En aquell temps, després de l'actuació ens quedàvem a dinar i llavors va

ser quan em van fer una mena d'homenatge, vam cantar els Segadors i la veritat és que jo vaig sentir que la colla estava amb mi". Víctor Capdet també certifica que els Bordegassos van dir que no actuarien el 5 d'agost sinó s'alliberava els detinguts al castell de foc per repartir octavetes, però sobretot valora que "estava clar que volíem l'Estatut, fèiem pilars amb la senyera i a la colla es vivia la moguda política del moment". El mateix Capdet va mantenir la seva voluntat d'activista al voltant dels castells quan "per Sant Fèlix vam repartir globus i propaganda política".

Quan Víctor Capdet reflexiona sobre tots aquests anys a la colla arriba a la conclusió que "la coherència és absoluta en el compromís dels Bordegassos. Sempre hem estat lligats al poble més actiu, sempre hem estat implicats amb les llibertats i el progrés. Mai no hem estat un florero. Ja l'any 1972 érem un grup de gent transgressora, progressista, que volíem canviar coses, dinamitzar Vilanova i participar d'aquell despertar. Estava clar que anàvem a acabar amb allò dels Coros y Danzas del franquisme, perquè el què volíem era el renaixement d'una cultura popular d'un poble que vol ser lliure".

Fa uns dies, en una actuació nostra, sentia una conversa d'un company que qüestionava que els Bordegassos haguéssim d'entrar en temes polítics. Això també em va fer pensar en fa 40 anys, en aquesta trajectòria, de manera que vaig demanar-li al Víctor Capdet si en aquells anys setanta també hi havia qui no volia posicionar-se políticament. La resposta va ser clara: "sí que recordo algun cas individual, perquè en una colla hi ha tota mena d'opinions, però crec que el sentiment majoritari és el què expressàvem llavors i el què expressem ara. Si alguna cosa així arribés a una assemblea, jo crec que el resultat seria fer el què estem fent. Ara mateix, si es va a actuar a Barcelona amb dos autocars el dia 11 de Setembre, un es queda a la manifestació i l'altre se'n torna a Vilanova. Em sembla bé. Cadascú pot fer el que cregui i no s'ha de retreure res a ningú.

El Víctor Capdet, que 43 anys més tard ha tornat a participar en una Marxa per la Llibertat, continua portant la camisa groc terrós i continua amb el seu activisme polític. Ell lamenta que "sembla que estiguem 40 anys enrere, amb gent tancada com tenim", però conclou que " simplement, la colla és allà on es demana llibertat".

Una pila de Castells...

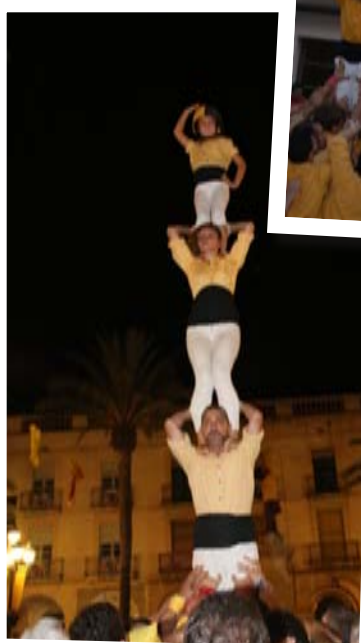

...i una pila de pilars

FES-TE SOCI PROTECTOR

... I SOMRIU!

DENTAL VILANOVA

- Revisions bucodentals: **100% de descompte.**
- Radiografies: **100% de descompte.**
- Higienes bucodentals: **100% de descompte.**
- Fèrules de descàrrega al **50% de descompte.**
- Protectors bucais en resina dura al **50% de descompte.**
- **Atenció prioritària** durant el tractament i urgències.
- Extraccions simples, retirar sutura, proves diagnòstiques, fluoritzacions, presa de mides, motllos... **100% de descompte.**
- **10% de descompte** en tots els tractaments (no acumulable a altres promocions vigents).
- Possibilitat de **finançar els tractaments fins a 60 mesos** sense interessos (no acumulable a altres promocions vigents).

Dental VILANOVA®
Odontologia Integral Avançada

DESCOMPTES I AVANTATGES PELS SOCIS PROTECTORS!

i a més a més...

HALCÓN VIAJES

- **6% de descompte** en tots els creuers, majorista Travelplan o Latitudes i hotels Welcomebeds.

OSTEOPATIA VILANOVA

- **10% de descompte.**

TALLERES LA UNIÓN

- **15% de descompte** en oli, filtres, pastilles de fre i amortidors.
- **10% de descompte** en kit distribució, kit d'embragatge.
- **5% de descompte** en mà d'obra.

FERRETERIA ALMIRALL

- **5% de descompte** (excepte ofertes).

LA MULASSA

- **10% de descompte** Jocs i papereria.

JULIAN ORTEGA ASSEGUANCES

- **15% de descompte** a la tarifa de les pólisses de llar, cotxe, vida, etc.

DOBLE J INFORMÀTICA

- **10% de descompte** en mà d'obra de reparacions.
- **10% de descompte** en consumibles compatibles de tinta d'impressora.

ANIMALS

- **5% de descompte** en les marques Optima, Maxima i Ownat.

ART DE LA CUINA

- **Menú semanal 7€** (1r, 2n i postres de DI, a Dv, no festius).
- **Menú cap de setmana i festius 15€.**

SAPPHIRE TATTOO

- **15% de descompte** sobre qualsevol pràctica de tatuatge.

VINALIUM

- **5% de descompte** vins i caves.

COTA ZERO

- **10% de descompte** (no acumulable amb altres ofertes).

YPSILON

- **10% de descompte** (no acumulable amb altres ofertes).

PARC DEL GARRAF

- **Cuota mensual de 33,59€.**

SOMNIS

- **10% de descompte** (no acumulable amb altres ofertes).

bordegassos
de VILANOVA

HORARIS D'ASSAIG
Dilluns: assaig de pilars i tecnificació de 20h a 21h
Dimarts de 19h a 20h canalla - de 20h a 21:30h general
Dimecres de 21:30h a 22h canalla - de 22h a 24h general

Bar/Cantina

LA SOCA

dels Bordegassos

Horari d'activitats hivern 2019-2020

Dimarts i dijous

Tirada de Dards

Dimecres

Activitats per definir

Anirem anunciant els esdeveniments

Dissabtes

Esmorzars i Vermuts

Últim dissabte de mes, Concurs de Bitlles Catalanes

Divendres

Sopar i Botifarra pels aficionats

Sopar per encàrrec

Mini torneig de Botifarra a partir de les 21.30h.

Campionat de Nadal de Botifarra

(es concretarà el dia de desembre)

Futbol

Els dies de partit del Barça

(consultar altres equips)

Sopar de Cap d'Any

En breu anunciarem el menú

Contacte:
Jordi Ferrer
675 814 879

Pl. Casernes, núm. 2
08800 Vilanova i la Geltrú
El Garraf

Horaris:

De dimarts a dijous de 19.00 a 22.30h.

Divendres de 19.00 a 1.00h.

Dissabtes de 9.30 a 15.00h.

bordegassos
de VILANOVA

Magatzem Frigorífic
Sala Especejament
Botiga

DX
LAMPISTES

